

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

ՅԻՇԵԼ ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԻՆԱՆ

1915 թուականին, օգտուելով համաշխարհային Ա. պատերազմի իրեն համար նպատառոր պայմաններին, իբրև հատկապես, երիտթրական կառավարութիւնը ի գործ կր դնէր հայ ժողովուրդի ցեղասպանութեան ֆադայականութիւնը, որուն գոն գացին աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն հայեր, եւ պարպուեցաւ Արեւմտեան Հայաստանը իր հայրնակիցներէն:

1917 թուականին, Պրեսբ-Լիթթովսկի դաշնագրի տրամադրութեան համաձայն, Պոլշեի կեանքները դափնուրեան դեկավար Վ. Լենին Անդրկովկաս գտնուող ռուսական բանակին կը հրահանգէր «տուն դառնալ»:

1918ին բրեկական բանակը կը ձեռնարկէր լայնածաւալ յարձակումի Արեւելեան Հայաստանի վրայ եւ կը յաջողէր գրաւել Ալեքսանդրապոլը (Գիւմրի) Մայիս 15ին: Յաղթական բրեկական բանակը ապա կ'որոշէր ֆայել երեւանի վրայ գայն եւ ս գրաւելու մտադրութեամբ: Մայիսի 21ին, բուրժ բանակը կը հասնէր Սարտարապատ եւ կը յաջողէր գայն եւս գրաւել: Դանակը ոսկորին հասած էր: Հայ ժողովուրդին համար լինել-չլինելու հարց կար: Փրկութեան համար միայն մէկ միջոց կար: Միասնական ու ժողով ոտի կանգնիլ եւ թշնամիին հակահարուած տալ: Ինչ որ պատահեցաւ հայրենիքի փրկութեան համար, հայ ժողովուրդի բոլոր գաւակները - պարզ ֆադայացի, կուսակցութիւն, հոգեւորականութիւն, բանակ եւ գրոհելով բրեկական բանակին դէմ, գայն պարտութեան մատնեցին Սարտարապատի հերոսական մարտի միջոցաւ: Ուրեմն այսպէս, Սարտարապատի, Պաշ-Ապարանի եւ Ղարաֆրիսայի նակատամարտի իբրեւ արդիւնք, հայ ժողովուրդը փրկուեցաւ բուրժ բանակի ոչնչացման ծրագրէն, եւ 1918 թուականի Մայիս 28-ին կերտեց անկախ պետականութիւն:

90 տարիներ անցած են այդ օրերէն:

Անհատներու եւ ժողովուրդներու կեանքներուն մէջ յստակօրէն նշուած երեք թուականներ գոյութիւն ունին, աւելի նիշդը ժամանակաշրջաններ: Անցեալը, ներկան եւ ապագան: Այս երեք շրջաններու վերաբերեալ որոշ պատկերացումներ գոյութիւն ունին, որոնք խիստ կարեւոր են:

Անցեալը պատմութիւն է: Ապագան գաղտնիք, խորհուրդ է: Ներկան, ըստ այս պատկերացումի, պարզեւ մըն է, նուէր մը, գոր անգլերէն լեզուով կը նանչ-

Շաբ.ը էջ 4

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ ՀԱԶԱՐ ՀՐԱՒԻՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՒ ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԱԶԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԵԴՐՈՆԻ ՔՈՆՖԵՐԱՆՍԸ

Երկուշաբթի, Մայիս 26-ի Կլէնտէլի «Հիլթըն» հիւրանոցի հսկայ սրահէն ներս աւելի քան հազար պատուիրակներու եւ հրաւիրեալներու ներկայութեան տեղի ունեցաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի Միացեալ Նահանգներու աջակցութեան կեդրոնի անդրանիկ քոնֆերանսը, որ վերածուեցաւ Հայաստանի համաժողովրդական շարժումի հետ գորակցութեան ցուցի:

«Յաղթելու ենք» կարգախօսին տակ տեղի ունեցող քոնֆերանսի ընթացքին հնչող ելույթները վերլուծեցին Հայաստանի մէջ տիրող ներկայ իրավիճակը եւ քննարկեցին Միացեալ Նահանգներու մէջ համաժողովրդական շարժման աջակցող կեդրոնի կատարած աշխատանքները, ինչպէս նաեւ նախանշեցին կեդրոնի հետագայ ծրագիրներն ու ռազմավարութիւնը: Ելույթները յաճախ կ'ընդմիջուէին «Պաշար, Պաշար Մինչեւ Վերջ» բացականչութիւններով:

Միացեալ Նահանգներու եւ

ԵՐԵՒԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԱՏԵՄ ՇԻՖ ՄՏԱՅՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏԵ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ ՏԻՐՈՂ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՁ

Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչներու Տան անդամ Ատէմ Շիֆ, որու ընտրաշրջանը կ'ընդգրկէ Կլէնտէլի, Պըրպէնքի եւ Փասատինայի հայահոծ շրջանները, անցեալ շաբթուայ ընթացքին աչքեւած է Հայաստան եւ աչ առթիւ «Ազատութիւն» ռատիոկայանին տուած իր հարցազրոյցի ընթացքին մտահոգութիւն յայտնած է Հայաստանի յետընտրական զարգացումներու առնչութեամբ:

«Մենք մտահոգուած ենք այն հիմնախնդիրներով, որոնք ծագեցան ընտրութիւններու ընթացքին, եւ այն բռնութիւններով, որոնք տեղի ունեցան ընտրութիւններէն յետոյ: Մենք Հայաստանի լաւ բարեկամն ենք եւ կ'ուզենք, որ Հայաստանը ժողովրդավարական ըլլայ», - ըսած է Ատէմ Շիֆ:

Շիֆի զլխաւորած պատուիրակութիւնը, որու կազմին մէջ էին գոնկրէականներ էլիսըն Շուարց եւ Ուէյն Քիլբրեսթ, Երեւանի մէջ հանդիպումներ ունեցած է Հայաստանի ղեկավարներու, կողմիցիայի եւ ընդդիմութեան ներկայացուցիչներու հետ:

«Իմ տպաւորութիւնը այն է, որ Հայաստանի կառավարութիւնը տեղեակ է այն հիմնախնդիրներու

Շաբ.ը էջ 4

Քոնֆերանսին ներկայ եղան աւելի քան հազար պատուիրակներ եւ հրաւիրեալներ

Հայաստանի հիմներու յոտնկաչ ունկնդրութեան հետք, ներկաները մէկ վայրկեան լուռութեամբ յարգեցին Մարտ 1-ի գոհերու յիշատակը:

Քոնֆերանսի հանդիսավարութիւնը կատարեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի աջակցութեան կեդրոնը:

Շաբ.ը էջ 5

ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԳՈՐԴՆԱԿՈՒԹԵԱՍԲ ԴԻՍԱՒՈՐԵՑ ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՉԱՐՄԱՆՔ ՅԱՅՏԵԼՈՎ ՍԱԿԱՅՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՁ

Լիբանանի նախագահի աթուր շուրջ վեց ամիս թափուր մնալէ հետք, բանակի հրամանատար Միշէլ Սըլէյման ընտրուեցաւ երկրի ղեկավար:

Այս ընտրութիւնը կարելի դարձաւ, անցեալ շաբթուայ ընթացքին Քաթարի մայրաքաղաք Տոհայի մէջ Լիբանանի ընդդիմադրութեան եւ իշխանամէտ ուժերու միջեւ գոյացած համաձայնութեան լոյսին տակ, որ եկաւ վերջ տալու տարիէ մը աւելի շարունակուող քաղաքական ճգնաժամին եւ որ իր գագաթնակէտին հասաւ, վերջերս կողմերուն միջեւ տեղի ունեցած զինեալ բախումներով:

Ըստ Լիբանանի սահմանադրութեան, նախագահի ընտրութիւնը կատարուեցաւ Խորհրդարանի կողմէ: Կիրակի, Մայիս 26-ին գումարուած յատուկ նիստի

Լիբանանի նորընտիր նախագահ Միշէլ Սըլէյման

ընթացքին, 127 երեսփոխաններէն 118-ըն քուէարկեցին Միշէլ Սըլէյ-

Շաբ.ը էջ 6

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԼՈՒՐՁ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր պաշտօնակից «Մարմարա» օրաթերթի համաձայն թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքը՝ Ամենապատու Տ. Մեսրոպ Արք. Մութաֆեան, շրջանէ մը ի վեր լուրջ հիւանդութենէ մը կը տառապի: Իրեն թելադրուած է երկարատեւ հանգիստ: Արդարեւ, այս եզրակացութեան յանգած են զինք քննող 9 փրոֆեսորներն ու 3 մասնագէտները:

Նշենք նաեւ որ Պատրիարք հայրը՝ նախապէս վահանագեղձի (թայրոյտ) գործողութեան ենթարկուած էր: Իր մօտ՝ վերջերս առաւել ակնյայտ դարձած էր լիոլոլութեան կորուստն ու ինքնամիտի ապրելակերպը:

Այս առնչութեամբ անցեալ Երկուշաբթի տեղի ունեցած պատրիարքարանի մամլոյ ասուլիսին կ'իմանանք թէ Կրօնական ժողովը ժամանակաւոր կերպով պիտի ստանձնէ ընթացիկ գործերը:

ՀԱՆՂԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՆՇՈՒԵՑԱԲ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀԱՆՆԵՍԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 80-ԱՄԵԱԿԸ

Անցնող շաբթուան լոս անճելը- սահայ գաղութի կարեւորագոյն իրադրութիւններէն մին հանդիսա- ցաւ ծանօթ մտաւորական եւ «Շի- րակ» հրատարակչատան հիմնա- դիրներէն՝ Յովհաննէս Հաննէսեանի ծննդեան 80 եւ հասարակական գոր- ծունէութեան 55 ամեակին նուիր- ուած յօբելինական հանդիսութիւնը: Արդարեւ, Հինգշաբթի Մայիսի 22- ին, 2008 Պըրպի Առաջնորդարա- նի «Փալատեան» սրահին մէջ տեղի ունեցած սոյն հանդիսութեան նա- խաձեռնողն ու հովանաւորն էր Հա- յաստանեայց Առաքելական եկեղեց- ւոյ արեւմտեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, որուն իրենց մասնակցութիւնը բե- րին Հ.Բ.Լ.Մ.-ի Մշակութային Յանձ- նարումբը, ինչպէս նաեւ Թէքէեան, Համազգային եւ Նոր Սերունդ Մշա- կութային միութիւնները:

Շուրջ 300 հոգիի համող ընտ- րանի հասարակութեան մէջ կը նշմարուէին թեմիս առաջնորդ Գերշ.

մար Գեւորեան դրուատեց Յովհան- նէս Հաննէսեանի վաստակը, ինչպէս նաեւ սէրն ու նուիրումը հայ գիրին, գեղարուեստին եւ իւրայիններուն հանդէպ:

Օրուան հանդիսավար՝ Մասիս Արարատեան Չերմօրէն ողջունելէ ետք ներկայ անձնաւորութիւններն ու հասարակութիւնը՝ բեմ հրաւի- րեց երեկոյի գլխաւոր բանախօս Հ.Բ.Լ.Մ.-ի ներկայացուցիչ Տօքթ. Գէորգ Քէչիշեանը: Ան որպէս աւելի քան 50 տարիներու յօբելիար Յով- հաննէս Հաննէսեանի բարեկամը, ող- ջունեց հայ դպրութեան ջահակիրի:

Յարգելի բանախօսը Յ. Հան- նէսեանի վաստակի հաշուեկշիռը ներկայացնելով դրուատեց զինք որ- պէս կրթական մշակ, հրատարակիչ եւ 1954-ին իր եղբօր Կարապետ Հաննէսեանի հետ, հիմնադիրը «Շի- րակ» հրատարակչատան: Արդարեւ «Շիրակ» երգարանները, հայապահ- պանման գծով, մեծ դեր ունեցան սփիւռքի մէջ: Շնորհիւ այս հաս-

Յարգելի Յովհաննէս Հաննէսեան

պէս ծանրացաւ նաեւ Յ. Հաննէսեա- նի «Փաղթը Երգով ու Վէրքով» լոյս ընծայած հատորին, որ սփիւռքա- հայ մեր կեանքի պատկերացումն է եւ արժանացած աւելի քան 100 գրախօսականներու:

Յովհաննէս Հաննէսեանի 80- ամեակին առիթով ողջոյնի ելոյթ- ներով հանդէս եկան Վաչէ Սէմէրճե- ան, (Թէքէեան Մշակութային Միու- թիւն), Գէորգ Պետիկեան (Համագ- րային Հայ Կրթական եւ Մշակութա- յին Միութիւն) եւ Շուշան Մոլոյ- եան-Վարդանեան (Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն): Բոլորն ալ բարձր գնահատեցին Յ. Հաննէսե- անի կրթա-մշակութային եւ հա- սարակական հայրենասուէր ծառա- յութիւնները:

Մեծարանքի այս երեկոյին գե- դարուեստական բաժնին իրենց մաս- նակցութիւնը բերին «Շիրակ» եր- գարաններու կողմէ միշտ քաջալե- րանքի արժանացած աշուղական եւ ժողովրդական երգերու մեկնաբան Լեւոն Գաթրճեան եւ Էսթրատային երգերու առաջին մեկնաբան՝ Ատիս Հարմանտեան: Անոնք՝ երգելէ առաջ, իրենց երախտագիտութիւնն ու բա- րեմաղթութիւնները փոխանցեցին նաեւ օրուան յօբելիարին:

Յովհաննէս Հաննէսեանի գա- ւակը՝ Հրաչ իր որդիական սրտի խօսքին մէջ հետաքրքրական դրուագներ պատմեց իր հօր մասին: Այս առթիւ անակնկալ մըն էր յօբելիարի թոռնիկին՝ Սիլվա Կա- պուտիկեանի «Խօսք իմ Որդուն» բանաստեղծութենէն արտասանած վերջին հատուածը...:

Շնորհակալական խօսքով հան- դէս եկաւ յօբելիար Յովհաննէս Հան- նէսեան: Նախ իր շնորհակալու-

թիւնը յայտնեց Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանին, մասնակից մշա- կութիւն միութիւններուն, ար- ուեստագէտներուն եւ զինք քաջալե- րող իր եղբօր Կարապետ Հաննէսեա- նին, ինչպէս նաեւ իր կեանքի ան- բաժան ընկերոջ Սօսիին:

80 ամեակի կարկանդակի հատ- ման արարողութենէն ետք խօսք առաւ թեմիս Բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Ինք եւս բարձր գնահատեց յօբելիար Յովհաննէս Հաննէսեանի աւելի քան կէս դարու հայ գիրի ու գրականու- թեան եւ մանաւանդ կրթական ու մշակութային բնաբազումներու մէջ տարած աշխատանքը, մաղթելով արեւշատ, քաջաւորջ, երկար ու երջանիկ տարիներ:

Առաջնորդ Յովնան Սրբազան հաճելի անակնկալ մը պարգեւելով յայտնեց թէ Ամենայն Հայոց Հայրա- պետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթո- ղիկոս, ինք եւս գնահատելով յօբել- իար Յովհաննէս Հաննէսեանի վաս- տակը, զինք պիտի պատուէ հայրա- պետական յատուկ կոնդակով մը, որուն տրւելու թիւնը պիտի կատար- ուի յառաջիկային (հաւանաբար Սեպտեմբերին):

Սոյն տպաւորիչ հանդիսու- թիւնը վերջ գտաւ «Կիլիկիա» եր- գով, կատարողութեամբ Ատիս Հար- մանտեանի եւ մասնակցութեամբ ներկայ հասարակութեան:

Հանդիսութեան պաշտօնական բաժնէն ետք տեղի ունեցաւ հիւրա- սիրութիւն առաջնորդարանի «Կա- լէրիա»ի մէջ, կազմակերպութեամբ Պըրպիի եկեղեցւոյ Տիկնանց Օժան- դակ Մարմնին:

Արժանի պատիւ վաստակա- շատ մտաւորականին:

Յարգելի նախկին հանդիսութիւններու տեսարան մը

Տ. Յովնան Արք., Լոս Անճելոսի Հայաստանի հիւպատոսութեան ներ- կայացուցիչ Մեսրոպ Շապոյեան, հոգեւորականներ, տարբեր կազմա- կերպութեանց եւ մամուլի ներկա- ցացուցիչներ, գրողներ եւ մտաւոր- ականներ:

Բեմին երկու կողմերուն վրայ գետեղուած մեծադիր ցուցանակնե- րու վրայ կը տեսնուէին «Շիրակ» հրատարակչատան լոյս ընծայած հատորներու գունաւոր մանրան- կարները, որոնք տեղ գտած էին նաեւ յայտագիր-գրքոյկին մէջ: Իր բացման խօսքին մէջ Թա-

տատութեան նոր երգիչներ քաջալե- րուեցան: Կարեւոր ներդրում մը եղաւ նաեւ դասական եւ սկսնակ գրողներու գործերու եւ նոր բառարաններու գեղատիպ հրատարակութիւնները:

Գալով յօբելիարի ազգային- հասարակական գործունէութեան, ան՝ Յարութիւն Կուժունիի հետ եղած է հիմնադիր անդամներէն մէկը Հայ- կական Կրթական Բարեսիրական Միութեան (Հ.Կ.Բ.Մ.) որ յետագա- յին յաջողեցաւ Սահակեան Լիսէն փոխարինել արդիական կրթական պատկառելի համալիրով մը:

Տօքթ. Գ. Քէչիշեան աւանձնա-

ABA Insurance Services advertisement with logo and anniversary text.

Large advertisement for ABA Insurance Services with text and cartoon illustration.

Massis Weekly

Volume 28, No. 19

Saturday, MAY 31, 2008

U.S. Says Armenian Vote Significantly Flawed

WASHINGTON, DC - The U.S. State Department has described Armenia's recent presidential election as "significantly flawed," effectively distancing itself from the vote's largely positive assessment by Western observers.

"The February 2008 presidential elections were significantly flawed," the State Department said in its latest report detailing its efforts to promote democracy and human rights around the world.

"Problems included favorable treatment of the government's candidate, instances of ballot stuffing, vote-buying, multiple voting, voter intimidation, violence against opposition commission members and proxies, and suspiciously high turnout figures," added the report.

In their preliminary report, the more than 300 observers representing the OSCE, the Council of Europe and the European Parliament concluded that the February 19 election was held "mostly in accordance with" democratic standards. The State Department initially echoed this assessment.

However, U.S. officials subsequently sounded more critical of the Armenian government's handling of the vote. In an early April interview with RFE/RL, U.S. Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza at-

tributed this to "very serious problems" that emerged during vote recounts in some of Armenia's nearly 2,000 electoral precincts.

Those problems were detailed in a follow-up report released by the OSCE observer mission in early March. The mission's final report is therefore expected to be less flattering for the authorities in Yerevan.

In its report, the State Department noted that the authorities used force to break up daily demonstrations staged by supporters of opposition candidate Levon Ter-Petrosian demanding a re-run of what they consider a fraudulent vote. "The state of emergency was lifted March 20, 2008, but restrictions on civil liberties remain in force due to a strict new law on public gatherings, pressure on opposition media, and continuing arrests and intimidation of government opponents," it said.

The annual report also described the Armenian government's human rights record as "poor." "Citizens were not able to freely change their government; authorities beat pretrial detainees; the National Security Service and the national police force acted with impunity; authorities engaged in arbitrary arrest and detention; courts remained subject to political pressure from the executive branch," it said.

U.S. Lawmakers Concerned About Armenian Crackdown Adam Schiff: "Elections Were A Step Backward From Democracy"

YEREVAN -- Three members of the U.S. House of Representatives expressed concern about the Armenian government's post-election crackdown on the opposition as they met Serzh Sarkisian and other senior officials in Yerevan over the weekend.

Representatives Adam Schiff, Wayne Gilchrest and Allyson Schwartz, all of them members of the House Democracy Assistance Commission, underlined those concerns by also meeting with close aides to opposition leader Levon Ter-Petrosian. Schiff, who headed the delegation, spoke of a "step backward from democracy" taken by Armenia following last February's disputed presidential election.

"We are concerned with the problems that occurred during the election, the violence that occurred after the election," the California Democrat told RFE/RL after the talks. "We consider ourselves very strong friends of Armenia. We want a good and successful future for Armenia, a democratic Armenia."

"So we are here to try to assess the situation and talk with the Armenian government about how we can help move the government further in the direction of democracy," he said.

Representative Adam Schiff interviewed by RFE

Echoing statements by senior U.S. diplomats, Schiff said he and his colleagues are particularly worried about the mass arrests of Ter-Petrosian supporters on charges mainly stemming from the March 1 clashes in Yerevan between riot troops and opposition protesters. The United States and other Western powers believe that at least some of the detainees were jailed for their peaceful political activities. Washington has threatened to suspend \$236 million in economic assistance to Armenia, promised under the Millennium Challenge Account (MCA) program, if

Continued on page 3

Armenia Marks 90-th Anniversary Of First Republic

Armenians gathered on Wednesday in Sardarapat, a village 40 kilometers west of Yerevan, for ceremonies commemorating the Republic Day, dedicated to Armenia's first republic that emerged 90 years ago from the ashes of the Russian empire.

Armenia Authorities Have Failed To Comply With PACE Resolution

Officials from the Council of Europe Parliamentary Assembly (PACE) believe that the Armenian authorities have so far failed to comply with its recent resolution that demanded an end to the post-election crackdown on the opposition, a senior Armenian lawmaker said on Wednesday.

The issue was on the agenda of Tuesday's meeting in Ukraine's capital Kiev of a PACE commission monitoring member states' compliance with Council of Europe standards for democracy and human rights. Commission officials have called on the authorities in Yerevan to "intensify" their stated efforts to take steps stemming from the PACE resolution.

The resolution adopted on April 17 demanded an "independent, transparent and credible inquiry" into the March 1 deadly clashes in Yerevan between secu-

rity forces and opposition supporters and "the urgent release of the persons detained on seemingly artificial and politically motivated charges." It also called for the repeal of serious restrictions on freedom of assembly imposed following the unrest.

Some of those restrictions were scrapped by the Armenian parliament this month. The National Assembly is also expected to form an hoc commission that will investigate the March 1 deadly clashes.

However, only a handful of prominent oppositionists arrested in the crackdown have been released from jail so far. Dozens of others remain under arrest on coup charges.

The PACE has warned that failure to comply with the document could lead to the suspension of the voting rights of its Armenian members.

Jailed Freedom Fighter Faces Deportation From Armenia

YEREVAN -- The regime in Armenia has moved to deport a prominent Lebanese-Armenian opposition figure and veteran of the war with Azerbaijan controversially imprisoned in late 2006, his lawyer confirmed on Friday.

Zhirayr Sefilian, who is not a citizen of Armenia despite having lived there for the past 17 years, will complete on June 9 a 18-month prison sentence handed to him for illegal arms possession. Reports about his imminent deportation surfaced earlier this week. Justice Minister Gevorg Daniellian did not deny them in parliament on Wednesday.

According to his defense counsel, Vahe Grigorian, the administration of Yerevan's Vartashen prison has informed Sefilian that the national police decided to ask Armenia's Administrative Court to sanction his expul-

Freedom fighter Zhirayr Sefilian

sion to Lebanon. Grigorian said the police have already filed a correspond-

Continued on page 3

The first Armenian Republic was founded 90 years ago. Prof. Richard Hovannisian in his works described in detail the History of the founding of the Republic of Armenia. Many important in-depth works have been written in German concerning Transcaucasia during the period 1914 to 1921. "Die Kaukasus-Politik der Mittelmächte" (Caucasus Policy of the Central Powers) is the detailed work of the Austrian Historian Wolfdieter Bihl. The first volume appeared in 1975 and dealt with the period 1914 to 1917. In the second volume published much later in 1992, he analyzed the developments in 1917/18. Official documents stored in the Austrian and German archives formed the basis of his research. The German Historian Werner Zürer published his work in 1978 with the Titel "Kaukasien 1918-1921. Der Kampf der Großmächte um die Landbrücke zwischen Schwarzem und Kaspischen Meer" (The Caucasus 1918-1921. The Great Powers Struggle for the Land access between Black and Caspian Sea). Important information and opinions can also be found in the Memoirs of German Officers who served in commanding positions within the Ottoman Empire.

Documents uncovered by Wolfgang Gust in the German Foreign Ministry archives throw light onto the German Caucasus Policy of 1917/18. But the majority of the documents have not yet been published in English.

After the "Committee for Union and Progress" (CUP) had taken over power in a coupe d'etat in January 1913 the political-military direction of the Ottoman Empire was pushed further towards Germany. The Minister of War Enver Pasha had been the Turkish Military Attaché in Berlin from 1909 to 1911. He learned German during his posting and was convinced of the German Military superiority. With Talat and Enver Pasha, Germany could count on the support of two of most important Turkish politicians. At the end of 1913 a large military mission was commissioned, under the command of Liman von Sanders, to modernize the Turkish army. He was later appointed as a Turkish Marshall. Shortly after the German declaration of war against Russia, Germany and the Ottoman Empire signed a secret alliance treaty on the 2nd August 1914. The entry of Turkey on the side of Germany was now only a question of time. In 1920 Liman von Sanders described in his Memoirs the goals of the Turkish-German alliance during World War I in the following words: "Turkey should not only defend the straits and defend their enormous borders but also occupy Egypt, liberate Persia, prepare the way for the creation of independent states in Transcaucasia and through Afghanistan be able to threaten India and finally lending active help to the European War Front." In practise the Ottoman Empire was able to fulfil two of the expected tasks. The Straits were defended which prevented any connection between Russia and their Western allies France and Great Britain. If the allied Navy had been able to pass the Dardellan Straits and capture Constantinople then an early victory over the Ottoman Empire would have been possible. The preparations for the founding of inde-

Germany, Turkey And The First Republic Of Armenia

By Toros Sarian

pendent states in Transcaucasia could only begin after the overthrow of the Zarist Government in the Revolution of March 1917 and the first concrete steps were made only after the October Revolution in 1917. The Bolshevik takeover of power in Russia did not receive a good deal of sympathy in Transcaucasia as the politically influential powers were mostly anti-Bolshevik. Representatives of the political parties in region agreed to form a

ment in Tbilisi ordered the evacuation of Kars. With the fall of Batumi and Kars the entire Southern Caucasia were left totally defenseless to the imminent Turkish invasion. This had terrible consequences for the Armenians because the Turks were able to continue their extermination policy into Transcaucasia. Kress von Kressenstein, the Head of the German Delegation in Caucasia, wrote to the German Reichskanzler Hertling: "Germany must be aware of the fact

Shifting borders of Armenian: 1918-2008

provisional Government. At the end of November 1917 the Transcaucasian Commissariat was formed, consisting of three Georgians, three Azerbaijanis, three Armenians and two Russians. On 18th December 1917 the delegation of the Transcaucasians concluded an armistice with Turkey. But the situation changed rapidly in the following weeks as it was clear to the Turkish military that the government in Tbilisi would not be able to defend its borders as soon as the Russian troops withdrew. On the 13th February Turkish troops broke the Agreement and marched across the ceasefire boundaries. Neither the Georgians nor the Azerbaijanis were willing to offer assistance to the weak Armenian military forces against the well-armed Turkish troops.

In December 1917 the Central Powers and the bolshevik Government begun Peace negotiations in Brest-Litovsk. On the 3rd of March 1918 they signed the Treaty of Brest-Litovsk. Article 4 of the treaty demanded the immediate withdrawal of Russian troops from the districts of Kars, Ardahan and Batumi. The Treaty was rejected by the Transcaucasian Commissariat. However, they were not strong enough to push through their border demands against Turkey. While the Central Powers negotiated with the bolshevik Delegation in Brest-Litovsk the Turks had also invited the Transcaucasian Commissariat to enter separate negotiations on 14th January 1918. But whilst the negotiations in Trapezunt were continuing, Turkish troops took the city of Erzerum and a month later marched into the important port town of Batumi on the 13th March. On 20th March the Turkish delegation in Trapezunt expressed "the desire that Transcaucasia decide to proclaim its independence..." On the 22nd of April 1918 the Transcaucasian Democratic Federal Republic was proclaimed, days later the new Govern-

ment in Tbilisi ordered the evacuation of Kars. With the fall of Batumi and Kars the entire Southern Caucasia were left totally defenseless to the imminent Turkish invasion. This had terrible consequences for the Armenians because the Turks were able to continue their extermination policy into Transcaucasia. Kress von Kressenstein, the Head of the German Delegation in Caucasia, wrote to the German Reichskanzler Hertling: "Germany must be aware of the fact that, historically, it must bear the responsibility if it does not use its power to protect a Christian nation from extermination by the Mohammedans. I would ask Your Excellency for permission to voice my personal opinion that, after all the numerous messages and reports which I have received here, there can hardly be any doubt that the Turks are intent on systematically exterminating the few hundred thousand Armenians that they have left alive until now by deliberately starving them. It is not for me to point out the duties to Your Excellency, which Germany as a Christian nation must fulfil towards the Christian Armenians, nor the effects it will have on public opinion and on the entire Christian world if we do not save the Armenians from destruction." Erich Bernstein a German from Transcaucasia came to the conclusion that the Turks wanted to exterminate the Armenians: "From the personal statements of Halil Beys and others it is clear that the Turks are burning to exterminate the Armenians. Also General von Seeckt is said to say that he had no personal objection to the extermination of the Armenians as a nation."

The delegations of Ottoman Empire delegation and the Transcaucasian Federation met on the 11th May in Batumi to negotiate a Peace treaty. The Turkish delegation were no longer willing to recognize the borders set out in the Brest-Litovsk Treaty. They demanded now the annexing of Alexandropol and the control over the railway connection

between Alexandropol and Dzulf. These demands were unacceptable for the Armenians. The German General Seeckt who was Chief of Staff at Ottoman Headquarter supported the Turkish expansionist policy in Transcaucasia. He gave the command to the troops under the command of Vehip Pasha to take Alexandropol and to bring the railway line in the Arax Valley under Turkish control. On 15th May Alexandropol was taken and the situation for the Armenians was becoming more and more precarious. The Railway line to Tbilisi was now under Turkish control and Armenians were enclosed in the area around Yerevan. The Turkish offensive was finally stopped at Sardarabad.

The Government in Berlin was opposed to Turks having total control over the Southern Caucasia. After the signing of the Brest-Litovsk treaty it was clear that there was already great rivalry between two allies in the region. This was summed up in a letter from a representative of the Foreign Office: "It would be against our interests if access to Middle-Asia and Persia were to land solely in Turkish hands and that our political and economic activities in the area were to be reliant on the goodwill of the Ottomans.... We have spent millions during the war to create a friendly inclined Caucasian state, providing us with a bridge to Central Asia. All this would be for nothing if the Turks took Batumi and Transcaucasia."

On the 26th May the Parliament in Tbilisi dissolved itself, on the same day Georgia declared its independence and it was certain the Azerbaijanis would also follow and declare their independence. On the 28th May the Azerbaijani members of the defunct Parliament in Tbilisi and the members of the Muslim National Council proclaimed the independence of Azerbaijan. The policy of divide and rule which had been followed by Germany and Turkey had been successful. With the dissolution of the Transcaucasian Federation Armenia was left to herself. The Armenian National Council in Tbilisi declared that "in view of the dissolution of the political unity of Transcaucasia and the new situation created by the proclamation of the independence of Georgia and Azerbaijan, the Armenian National Council declares itself the supreme and only administration for the Armenian provinces." On 28th May the Armenian National Council proclaimed the Republic of Armenia. Germany only recognized Georgia's independence and guaranteed its sovereignty and protection. The Republic of Armenia was left at the mercy of the Turks. The founding of the three Republics in Transcaucasia was the result of the German and Turkish policy. Ironically, the Ottoman Empire was the first state to recognize the Republic of Armenia and the first action of the Armenian Government was to sign the humiliating treaty of Batumi.

The Armenian Teletime Is Back On Channel 18

Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free

No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels
For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

Engaging The Opposition?: Change In NA Regulations Law Has Little Appeal To Parliament Opposition

By Gayane Mkrtchyan
ArmeniaNow

With a vote of 72 to none, with one abstention Armenian lawmakers on Monday passed a bill amending the law on regulations to increase the number of standing commissions in the legislature from the current nine to 12.

The legislative amendment is believed to be a response to Resolution 1609 of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) critical of the Armenian government for its handling of the post-election crisis, which also called on Armenian authorities to increase the role of the political opposition, including in the legislative body, as a means to overcome political tensions in the country.

Nevertheless, the only opposition parliamentary faction, Heritage, was against increasing the number of standing commissions in parliament. Faction member Anahit Bakhshyan thinks there is a task of increasing the role of the National Assembly and the quality of its work, but adds that these problems cannot be solved through merely increasing the number of commissions and would not promote stabilization of the political situation.

"We won't solve the crisis with this, but will surely waste money," she says.

Heritage has refused to take leadership in any of the commissions to be created and leading posts are expected to be assumed by Orinats Yerkir, although members of the Armenian Revolutionary Federation (ARF) and Prosperous Armenia also have laid claims to them.

"It is natural that as a political force that is a part of the governing coalition Orinats Yerkir should be represented in [leading positions] in parliament as well," MP Hovhannes

Margaryan, of Orinats Yerkir, says without denying the prospect of his fellow party members taking the roles.

The new commissions are to focus on agriculture and environment, social issues as well as territorial government and self-government.

ARF lawmaker Artsvik Minasyan thinks that it is necessary to separate these spheres and deal with them at full length. However, she also says that spheres of all commissions need to be specified.

Despite the move by lawmakers, the opposition claims that under the apparent pretext of fulfilling the demands of Resolution 1609 the coalition is simply redistributing posts within itself.

The resolution adopted in regards to Armenia in Strasbourg on April 17 also calls on Armenian authorities to ensure the release of people kept in custody for their political views. In recent weeks, measures of restriction were changed in relation to 28 of 86 detainees.

And on May 26, New Times party leader Aram Karapetyan was also released from custody under a written undertaking not to leave the republic.

According to Prosecutor-General's Office spokeswoman Sona Truzyan, the instruction was made by the prosecutor-general himself following Karapetyan's petition of May 22 to have the measure of restriction applied to him changed in view of his need to continue medical examinations and treatment. Karapetyan had pledged not to hide from law while investigation was in progress.

Karapetyan had been held in Yerevan-Kentron penitentiary on false denunciation charges, which he pleaded not guilty to. At the current moment, Karapetyan is receiving treatment at Erebuni Hospital in Yerevan.

Jailed Freedom Fighter Faces Deportation From Armenia

Continued from page 1

ing lawsuit on the grounds that his client's residency permit has expired. The lawyer and Sefilian's supporters believe, however, that the extraordinary move is politically motivated.

Sefilian and another renowned war veteran, Vartan Malkhasian, were arrested and charged with calling for a violent overthrow of the government in December 2006 just days after setting up a new pressure group opposed to Armenian territorial concessions to Azerbaijan. A Yerevan court found Malkhasian guilty on that count and sentenced him to two years in prison in August 2007. The same court cleared Sefilian of the charge but still jailed him for 18 months for illegally possessing a pistol which he had received as a gift from a former commander of the Karabakh Armenian army.

The two men, known for their harsh criticism of Armenia's leadership, claim that they were imprisoned for their pledge to fight against fraud in the May 2007 parliamentary elections

and the presidential ballot held last February. They both endorsed former President Levon Ter-Petrosian in the presidential race despite his conciliatory line on the Nagorno-Karabakh conflict. In a recent interview with RFE/RL, Sefilian made clear that he will continue to campaign for regime change in Armenia after regaining freedom.

The Lebanese national has been twice denied Armenian citizenship despite his active participation in the 1991-1994 war in Karabakh that earned him the military rank of lieutenant-colonel. He commanded one of the Karabakh Armenian units that stormed and seized the strategic town of Shushi in May 1992.

In Grigorian's words, Sefilian's deportation would be illegal under Armenia's law on foreign residents. "By law Zhirayr Sefilian can not be deported from the Republic of Armenia in view of the fact that he has two underage children," he told RFE/RL. "Not to mention other, political and moral, considerations."

An Open Letter

This open letter is sent to you in response to an advertising campaign in several Armenian media outlets promoting "Armenian Independence Day Festival" on June 1st.

The More The Better!

It seems that we, Armenians, like everything in doubles. We have two Armenian Apostolic Church Sees, two primates, nowadays two Armenian independence days and lately two "Armenian Independence Day Festivals" here in the greater Los Angeles area!

So far we had difficulty explaining the Church's "double existence" to our own young generation, let alone to non-Armenians and now we have to deal with this "double independence" issue. Please correct me if I'm wrong, but I'm pretty sure that we are the only people on earth that celebrates two independences. This is beyond explanation!!!

For the past eleven years after Armenia's independence in 1991, Nor Serount Cultural Association celebrates this occasion by organizing an "Armenian Independence Day Festival" every September. Although NSCA doesn't hold the copy right for the name, it's very odd to see that another organization decided to utilize the same title for their event celebrating a very short lived 1st Independent Republic of Armenia in May (actual event this year on June 1st). With this said, I hope no reader will misinterpret the purpose of this letter as undermining the importance of the event celebrated by this festival in June. It is a period in our history that we should teach our young

generation about and a victory that should be commemorated but without altering facts. The real independence that all Armenians should celebrate is the latest one in our history and the one that still exists.

We, Armenians, know our history. But what would the dignitaries and community leaders that we invite to attend these events think about all this? What kind of impression do we leave when we invite them to attend an "Independence Day Festival" one in May and another in September? Why should we put ourselves in such a situation where we, as parents, have to explain to our children as to why we have two independence celebrations?

With this letter, all I ask is for people to label things as they really are and stop altering history. Facts are facts, and what matters in this case is the independence that we're really living now and the rest is history. A history that's full of victories to be taught and celebrated. We are creative people and we shouldn't fall short of titles for our events and we should avoid copying. Despite of what they say that "imitation is the best form of flattery", we think that in this case it's not flattering but confusing!!!

Seta Khodanian

Member of

Nor Serount Cultural Association

Adam Schiff: "Elections Were A Step Backward"

Continued from page 1

the Armenian government fails to release them and to end the broader crackdown on the opposition.

"We've raised concern about the detention of anyone who was detained for political reasons, and we certainly hope that the government addresses these issues," said Schiff. "No one is advocating that people that committed violent crimes be released or not be subject to trial. But people should not be detained or put to trial for merely expressing their views."

At the same time Schiff, who represents one of the most Armenian-populated areas of the U.S. and is known for his strong advocacy of pro-Armenian legislative measures, made it clear that he is against the suspension of MCA funding. "It's enormously important for people particularly in rural areas [of Armenia,] and it would be a great shame if that program was threatened by this step backward from democracy," he said.

Representative Schiff drafted earlier this month a bill that calls on the administration of President George W. Bush to press Turkey to unconditionally lift its long-running economic blockade of Armenia. It also requires the U.S. State Department to report to Congress about concrete steps taken by Washington in that effort.

The Bush administration has for years been urging Turkey to drop its preconditions for opening its border and establishing diplomatic relations with Armenia.

"I think that more does need to be

done," Schiff said during a visit to RFE/RL's Yerevan bureau. "This economic blockade is an anachronism. This is something that, as a thing of the distant past, has no place in the Caucasus or Europe or elsewhere. We want to really light a fire under our own administration."

When asked about chances of the passage of the bill, he said, "I am optimistic but I would anticipate that Turkey will fight it, like it's fought some of my other resolutions."

One of those resolutions refers to the 1915-1918 mass killings and deportations of Armenians in Ottoman Turkey as genocide. The House of Representatives looked set to pass it last fall but backed down under strong pressure from the White House which warned of serious damage to U.S.-Turkish relations. Schiff and other sponsors of the proposed legislation have pledged to continue to lobby for its passage.

Schiff would not say whether they will make another attempt to push the genocide resolution, endorsed by the House International Relations Committee, through the full chamber this year. "Before we bring it up on the House floor we want to make sure that we have the votes to pass the House floor," he said. "We don't want to bring it up and not succeed and have Turkey spin that as the Congress voting against genocide recognition."

"I believe that the Congress will recognize the genocide," he added. "I only hope that we do it while there are still some survivors left. And time is running out."

Tigran Tchouhadjian's Zemire Operetta In It Los Angeles Revival After 117 Years

Based on an article in Armenian
by Ankine Keshishian-Mouradian
English translation
by Sylva Natalie Manoogian

For the third time since 2004 and 2005, the A.G.B.U. Ardavazt Theatre Company and the Lark Musical Society have joined forces to stage the last of Armenian composer Tigran Tchouhadjian's operettas, The opera semiseria entitled Zemire will be presented on three successive days, Friday and Saturday evenings, May 30 and 31, at 8:00 p.m., and in a matinee performance, Sunday, June 1, at 3:30 p.m., on the stage of the Pasadena Civic Auditorium.

Tchouhadjian's musical creations have enjoyed great popularity in many of the world's cities, and his unparalleled artistry has earned him well-deserved appreciation. Flourishing in the second half of the 19th century, Tchouhadjian holds a respected place among the ranks of Armenian composers. The talented composer, community activist and pedagogue lived in the unfavorable conditions of Ottoman Turkey. Undaunted, he struggled for the development of a national culture, with active participation in the Armenian Musical Society of Constantinople, and on behalf of the advancement of music periodicals and symphonic orchestras, as well as toward the establishment and activities of musical theatre groups.

Having received his musical education in Milan, Italy, Tchouhadjian had mastered the traditions of the Italian operatic art form. In the history of Armenian music, his contributions to the creation and development of opera, operetta, and musical theatre genres have great significance.

Considered the father of Armenian opera, Tchouhadjian was born in the Pera district of Constantinople in 1837, to the family of a court watchmaker. His father, Kevork, was a man of fine taste and a lover of the arts, who supported the musical education of his talented son. At age 15-16, the young Tchouhadjian had already captured the attention of the music-loving public with his piano performances and musical compositions.

After matriculation in Milano, he returned to his birthplace in 1864 and immediately engaged in musical theatre production and community activism. In the early years, he suffered privations and experienced many days of anxiety because of the meager financial resources he earned as a piano teacher. However, very soon he began to write outstanding musical plays, with performances one after the other, which earned him great public acclaim.

Tchouhadjian's students were attached to their teacher with enthusiasm and love for his artistic erudition. One of them, the poetess Anaïs, writes admiringly in her memoirs, "He was different from everyone I knew. He never wore his fez indoors. His graying hair was like Beethoven's. He was a unique character, with imposing stature and elegant movements. He wanted his students to put their heart and soul into their playing. Altruistic and unassuming, he always wore a dark grey tail-coat.

Usually his necktie was askew and his collar was rumpled; nevertheless, he enjoyed great respect from all. He was easy to understand, kind and forgiving, yet impressive to look at, an enchanting personage in his beliefs and a romantic in his creativity. He was always the center of attention among artists, young ladies, matronly women and foreign beauties."

Tchouhadjian's adolescent years coincided with the renaissance and rebirth of one of the Armenian people's most brilliant eras. The confirmation of the "National Constitution" in 1860 and two years later the heroic rebellion of Zeytoun inspired the Armenian intelligentsia. Also, the impression left by visiting Italian operetta-performing groups upon progressive Armenian nationals had promoted a great enthusiasm for theatrical productions. The people dreamt of having a national opera. In this ambiance, being well-acquainted with the European operatic genre, in 1868, Tchouhadjian conceived and skillfully created one of his most audacious and beautiful works. This first Armenian opera, Arshag II, was based upon an episode taken from the royal history of the Armenian people.

Regrettably, the efforts of the composer to see his opera on stage were fruitless, due to insufficient financial resources and performing capabilities. Nevertheless, 80 years later, in 1945, the opera, which had been doomed to oblivion, had its premiere in a performance by the National Opera Theatre of Armenia.

Tchouhadjian strove to master the most unusual musical genres and forms. It is said that he liked to roam the streets and public squares and to scribble on his shirt cuffs tunes, rhythms and distinctive sounds he heard, and the spontaneous melodies they inspired.

In the 1870's, convinced that it was impossible to present operas in the conditions existing in Turkey, Tchouhadjian turned to the operetta genre, which was more palatable to the public and the staging of which was easier to implement. He devoted much effort and energy to create a musical theatre company, recruiting vocally and dramatically talented boys and girls, to whom he could teach music, song and dance, thus honing their acting abilities. With obdurate persistence, he succeeded in creating one of the first theatrical groups able to perform the operettas that he had created.

In 1873 he wrote Arif's Ruse, which was met with huge success in many venues. A year later, the second operetta, Keosse Kehia was performed more than 60 times. Then in 1875 he wrote his masterful comic operetta, Leblebiji, which was played more than 100 times on the stages of Constantinople and various Armenian communities of the Caucasus, to great popular acclaim.

After a long intercession, Tchouhadjian wrote the opera semiseria Zemire, which differed somewhat from

Tigran Tchouhadjian

the others, being based on an Arabian Nights' motif. The work was premiered by a French theatrical company. In spite of the positive response to the performance, due to quarrels among the actors, the performances were halted without any financial remuneration for the composer.

Tchouhadjian's operettas were per-

A scene from Zemire

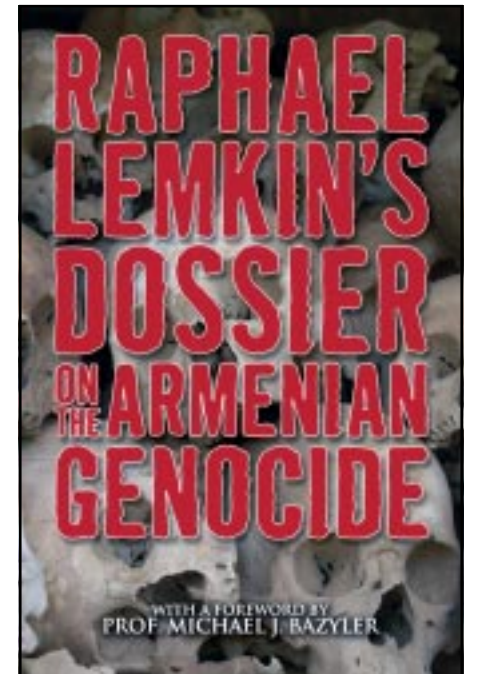
formed numerous times by Armenian or foreign actors, whether under the direction of their creator or of others. His Leblebiji was rendered in various languages, from Egypt all the way to France, Germany, the Balkans, the Middle East, the Caucasus, and Russia, gaining the author wide public recognition. In addition to his operettas, Tchouhadjian also composed a significant number of symphonic, chamber, and instrumental works, as well as songs, romances and sacred works.

In 1896, Tchouhadjian moved to Smyrna, hoping to meet benefactors with whose help to improve his financial condition. Although he was surrounded by his students and friends, due to an incurable cancer, the famed composer died on 10 March 1898, in abject poverty, at the age of 61. Witnesses say that at the time of his passing he was holding in his hands the score of his beloved Giuseppe Verdi's Othello. Funeral arrangements were undertaken by the Society for the Care of the Needy. Concerning Tchouhadjian's death, the newspaper Mshak wrote, "Death in poverty and a glorious funeral."

Dikran Tchouhadjian is one of the Titans of Armenian national music. Considered the father of Armenian opera, he was the first among Armenian musicians to use the classical standards of the West in his musical creations. His rich legacy must be recognized within our musical life with the merit it deserves, whether in the Armenian homeland or internationally.

New Publication

"Raphael Lemkin's Dossier On The Armenian Genocide"

GLENDALE -- Raphael Lemkin was one of the greatest and most influential lawyers and human rights activists in the last century. Not only did he coin the word "genocide," but was also the prime mover for the enactment of the United Nations Convention for the Prevention and Punishment of Genocide (the "Genocide Convention"), the international law document that in 1948 made genocide an international "crime of crimes."

Distressed by the cyclical slaughter of Armenians by Turks in 1894, 1909, and 1915, Lemkin compiled a dossier and searched for legal remedies to punish perpetrators of mass murder and to deter and prevent future genocides.

"Raphael Lemkin's Dossier on the Armenian Genocide," a stunningly graphic book published by CAR, the Center for Armenian Remembrance, constitutes an important contribution for scholars, human rights activists and others seeking to know what the originator of the term genocide and the "father" of the Genocide Convention had to say about the Armenian Genocide.

This timely book, which was published through the efforts of Attorney Vartkes Yeghiayan, is the perfect antidote to the denialist campaign that has lately intensified by the banning of a book in Toronto and its replacement by books by denialist historians Bernard Lewis and Guenther Levy.

It is impossible not to be touched by the eyewitness reports that Lemkin has meticulously compiled in this dossier. The reader will quickly be convinced that the brutal campaign against the Armenians is the very definition of Genocide. This book has the power to inflame the reader with indignation, sorrow and righteous anger.

"Raphael Lemkin's Dossier on the Armenian Genocide" also contains a lucid foreword by eminent professor Michael J. Bazylar, and a meticulous, complete bibliography on Lemkin by Eddie Yeghiayan.

"Raphael Lemkin's Dossier on the Armenian Genocide" is the fifth book in the "The Armenian Genocide and the Armenian Case" series put out by CAR Publishing. It can be purchased at CAR Publishing P.O. Box 250322 Glendale, Ca 91225 USA, www.centerar.org, and Armenian bookstores.

ՇԱՍԵՐԳ

ԶԵՄԻՐԻ ԾՐԵՐԸ ՄՕՏԵՑԱԾ ԵՆ...

ԱՆԳԻՆԷ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ-ՔԷՄԻՇԵԱՆ

Արուեստագետ հերոսները անհամբեր են ժողովուրդին ներկայանալու, շաբաթներ է ի վեր իրենց տքնաջան աշխատանքը ցուցադրելու: Արժանի են ծանօթացման եւ գնահատանքի զգացումներու հանդիսատեսին կողմէ:

Կենսագրութիւնները միայն փոքր մաս մըն է իրենց գիր գնահատանքի աշխատանքներուն:

ԱՆԻ ՄԱԼՃԵԱՆ

Ծանօթ անուն է բոլորիս: Վաչէ Պարսումեանի ղեկավարած երկու բեմադրութիւններուն՝ «Զուարթ» (2003) եւ «Լէփլէպիճի» (2004)ի երիտասարդ աչքի զարնող հերոսու-

վկայականներով, ստացած է պատույ վկայականներ եւ մրցանակներ յաջող ելույթներուն համար:

Los Angeles Philharmonie նուագախումբին հետ Hollywood Bowl-ի մէջ մեծ յաջողութիւն արձանագրեց Wagner-ի Gotterdammerung-ի Flosshilde դերին մէջ, քանի մը ամիսներ առաջ: Երգած է Hansel I Gretel կախարդի եւ ուրիշ առիթով Gertrude մօրը դերերը: Մեծ ընդունելութիւն գտած են Handel-ի Rodelinda-ի unulfo-ի, (Butterfly) Suzuki, Amneris (Aida) Madalena-ի (Rigoletto), Carme-ի դերերը: 2002ին Չուխանեանի «Զուարթ»ին Սուսանայի կախարդի դերով ինքզինք գերազանցեց, թէ ճայնային եւ թէ բեմական առումով:

Փնտուած մեներգչուհի է Oratorio-ներու Cantata-ներու երգացանկը ճոխ է, Պարոք շրջանէն մինչեւ ժամանակակից երաժշտներու տարբեր ոճի եւ լեզուի գլուխ գործոցներէն:

Այժմ կը պատրաստուի Verdi-ի հանրայայտ Requiem-ի ներկայացման, կարենոր մեներգչուհին է:

Զէմիրէ մօրը դերով դարձեալ մեզի պիտի գրաւէ Շողիկ Գուշաբճեանը:

ՍՈՒՐԷՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Բնութիւնը շնորհած է հոյակապ զեղեցիկ ձայն, բարձր երաժշտականութիւն, արտիստական հարուստ ներքին եւ բեմական աչքի

զարնող արտաքին: Լոս Անճելըսի գաղութը բախտաւոր պէտք է զգայ, որ այդպէս շնորհալի երգիչի մը պիտի հանդիպի «Զէմիրէ» օփերայի ներկայացումներուն եւ վայելէ արուեստի հմայքը:

Սուրէն Մկրտիչեան համալսարանաւարտ երկրաչափ-ճարտարագետ է, բայց երգի տենչը գինք տարած է «Կոմիտաս»ի անուան երաժշտանոց եւ հետեւած երգարուեստի, աշակերտելով Փրոֆ. Սվեթ-

լանա Քօլոսարեանի, ապա կատարելագործած օփերայի վարպետներու մօտ, նոյն երաժշտանոցի եւ թատրոնի մէջ:

Շնորհիւ ճայնային տէմպրի զեղեցկութեան, կատարեալ թէքնիքին շուտով համերգային հրաւերներ կ'ունենայ, եւ 1993ին կը սկսի յաջողութիւններու շարքը: Երգած է հանրայայտ նուագախումբերու հետ, նոյնպէս ղեկավարներու, մեծ սրահներու մէջ: Մոսկուա, Իտալիա, Ուքրանիա, Յունաստան, Անգլիա, Զուիցերիա, Պարսկաստան, եւ այլն: 2001-էն ի վեր «Սպենդիարեան» օփերայի երգիչ է, բազմաթիւ դերերգներու մէջ ելույթ ունեցած: Զուխանեանի «Արշակ Բ.»ը, Bize-ի «Carmen»ը, Bellini-ի «Norma»ն Verdi-ի «Trovatore»ը, «Traviata»ն Vivaldi-ի «Մեծն Տրոբան», եւ ուրիշներ: Սուրէն Մկրտիչեան իրբերեւ փայլուն օփերայի երգիչ, նոյնքան հարուստ եւ փնտուած «Օրաթորիո»ի վարպետ է: Երգած է Mozart-ի, Verdi-ի «Requiem»ները:

Մասնակցած է համաշխարհային փառատոներու, Իրան, Վիեննա, Ուքրանիա, Քօրէա, նաեւ 2003-ի «Սայաթ Նովա» հայկական մրցումին շահած է «լաւագոյն երգիչի» շքանշանը, 12-է աւելի ճայնապնակներ ունի արդէն:

Սուրէն Մկրտիչեան, երիտասարդ է, սկսած է երգարուեստի սիրահարները հետաքրքրել, համաշխարհային բեմերու արժանանալով շուտով:

ԲԱԿՈՒՐ ԳԱԼԱՆՏԻՐԵԱՆ

Մնած է 1984-ին Երեւան երաժշտասէր ընտանիքի մէջ, որոնք խթանը հանդիսացած են իրենց զաւկին երաժշտական դաստիարակմանը: Փոքր տարիքէն երաժշտութեան դասերու հետեւած եւ մասնակցած գանազան երաժշտական միջոցառումներու: 2004-ին ընդունուած է «Կոմիտաս»ի անուան երաժշտանոց, կարճ ժամանակուայ ընթացքին կ'արժանանայ բազմաթիւ մրցանակներու, պատուագրերու որպէս գերա-

զանց աշակերտ: 100-է աւելի ելույթներ ունեցած է, բայց ամենէն յատկանշականը եղած է «Madam Butterfly»ի օփերայի կարճ բայց պատասխանատու դերը 2004-ին հազիւ 20 տարեկան:

1997ին Հայաստանի «Զարթօնք» հայկական փառատոնին երկրորդ շքանշանի եւ 1998-ի «Do-Remi» պատանեկան փառատոնին առաջին շքանշանին արժանացած է:

Շար.ք էջ 16

հին, որ յայտնաբերեց երաժշտական եւ բեմական ունակութիւնները, արձանագրելով աննախընթաց յաջողութիւններ: Նորեկ մըն էր մեր բեմերուն, ուսումը առաջ Cal. State Northridge համալսարանէն B.A. եւ M.A. երաժշտութեան վկայականներով:

Մասնագիտացած է օփերայներու մէջ Seattle Opera, San Francisco, Aspen Music Festival հաստատութիւններու մէջ: 2005-ին Metropolitan Opera-ի Western Region-ի մրցումներուն առաջնութիւնը շահած եւ 2006-ի Met-ի բեմէն երգած:

Մամուլը դրուատալից խօքեր գրած է «եզակի ձայն, հարուստ, ճոխ քնարական նրբերանգներով»: «Կերգէ փայլուն, ճաշակաւոր եւ ազդեցիկ: Ապագայ խոստացող երիտասարդ Սօբրանօ անուն մը»:

2007-08-ին առաջին «Debut» եղած է Seattle opera «Iphigenia in Tauris» օփերային մէջ, նաեւ Յունաստան «Megaron» սրահին մէջ: Հրաւիրուած է Sun Valley Opera (Idaho), Long Beach «one woman opera-i b;madrouj;an1 2008-09 եղանակին Debut ելույթներ ունենաց Atlanta «La Cenerento» (Rossini) եւ Santa Barbara, վերջին մի քանի տարիներուն 25-է աւելի օփերայի ելույթներ ունեցած է տարբեր նահանգներու մէջ, «Falsaff», «Gianni Schicchi», «Julius Caesar», «Cosi tan tuttle» եւ ուրիշներ:

Ահա նոր հայ աստղ մը երկնակամարին վրայ:

ՇՈՂԻԿ ԳՈՒՇԱՔՃԵԱՆ

Օժտուած է հարուստ, ախորժալուր ձայնով, որ կը շոյեն զգացումները:

Շնորհիւ ճայնային տէմպրի զեղեցկութեան, երգարուեստի կատարեալ տիրապետման, բարձր մշակույթի եւ բեմական արուեստի վարպետութեան, փնտուած Մեցցօ Սօբրանօ երգչուհիներէն է, միջազգային համերգային եւ օփերայի բեմերու:

Գալիֆորնիոյ Irvine State College-էն շրջանաւարտ է, B.A. եւ M.A.

GREEK NIGHT
ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Կազմակերպութեամբ՝ Հ.Մ.Մ.-ի Ընկերային Յանձնախումբի

Երեկոն կը խանդավառէ Սիրուած Երգիչ՝

Գօգօ Հայիթեան
եւ իր նուագախումբը

Շարաթ, 7 Յունիս 2008
Երեկոյեան 8:00-էն սկսեալ
Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳԻՄԵԼ՝
Մանուկ (213) 624-6451 կամ Ալից (626) 794-6966
Մուտքի նուէր՝ \$40.00

Mission Wine & Spirits

Pravda Vodka 750ml \$19⁹⁹ 	Hennessy VS Cognac 750ml \$20⁹⁹ 	Smirnoff Vodka 750ml \$8⁹⁹ 	
Grey Goose Vodka \$20⁹⁹ 	Cazadores Reposado Tequila \$19⁹⁹ 	Skyy Vodka \$8⁹⁹ 	Hennessy VSOP Cognac \$31⁹⁹
Absolut Vodka \$14⁹⁹ 	Johnnie Walker Blue Scotch Whisky \$124⁹⁹ 	Patron Silver Tequila \$33⁹⁹ 	Al Mimas Arak \$11⁹⁹
Hennessy XO Cognac \$99⁹⁹ 	Imperia Vodka \$17⁹⁹ 	Don Julio Blanco Tequila \$24⁹⁹ 	Jose Cuervo Especial Tequila \$10 ⁹⁹ 750ml \$20 ⁹⁹ 1.75L
Johnnie Walker Black Scotch Whisky \$19 ⁴⁹ 750ml \$49 ⁹⁹ 1.75L 	Don Julio 1942 Tequila \$84⁹⁹ 	Cristall Vodka 1.0L \$11⁹⁹ 	Courvoisier XO Cognac \$79⁹⁹
1800 Reposado Tequila \$16⁹⁹ 	Belvedere Vodka \$20⁹⁹ 	Don Julio Añejo Tequila \$32⁹⁹ 	Russian Standard Vodka \$10⁹⁹
Johnnie Walker Green Label \$36⁹⁹ Gold Label \$46⁹⁹ 	Ketel One Vodka \$18⁴⁹ 	El Massaya Arak \$20⁹⁹ 	Courvoisier VS Cognac \$18⁹⁹
Gantous & Abou Raad Arak \$12⁹⁹ 	Milagro Silver Tequila \$15⁹⁹ 	Two Fingers Tequila \$8⁹⁹ 	BV Coastal All Varietals \$6⁹⁹

1785 E. Washington Blvd., Pasadena, CA 91104
 (626) 794-7026 • (626) 794-7368

Near the corner of Allen & Washington • Open Monday–Saturday 9 am - 8 pm
www.missionliquor.com

*Minimum 12 Bottle Mix & Match • This ad expires on 05/31/08 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded
 • Prices subject to change without notice • No checks or credit cards
 All items are 750ml in size unless specified.

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՓԵՔԻՆ-2008

**23 ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՈՒՂԵԳԻՐ
ՀԱՅ ԸՍԲԻՇՆԵՐԸ ՓԱՅԼԵՑԻՆ ՍԵՐԲԻԱՅՈՒՄ**

Սերբիայի Նովի Սադ քաղաքում աւարտուեց յունա-հունիզական ոճի ըմբշամարտի վերջին վարկանիշային մրցաշարը Պեկինի օլիմպիական խաղերից առաջ: Հայաստանը ներկայացուցիչները յաջող հանդէս եկան գրեթէ բոլոր քաշային կարգերում:

60կգ քաշային կարգում եւրոպայի կրկնակի ախոջեան Կարէն Մնացականեանը այս քաշային կարգում յաղթելով 2 մրցակիցների դուրս եկաւ քառորդ եզրափակիչ, որտեղ զիջեց ֆրանսիացի Սեբաստիան Հիդալգոյին: Վերջինս, բարեբախտաբար, դուրս եկաւ եզրափակիչ եւ դեռ աւելին՝ յաղթեց, ինչը հնարաւորութիւն տուեց Մնացականեանին շարունակել պայքարը 3-րդ տեղի համար: Այստեղ Մնացականեանը յաղթեց իր իրանցի մրցակցին եւ տիրացաւ օլիմպիական ուղեգրի:

74կգ քաշային կարգում Արսէն Զուլֆալակեանը քառորդ եզրափակիչում զիջեց ուկրաինացի Վլադիմիր Նացկեւիչին, սակայն նրա մրցակիցը եւս դուրս եկաւ եզրափակիչ եւ Արսէնը պայքարը շարունակեց 3-րդ տեղի համար: Զուլֆալակեանը վճռորոշ մրցամարտում յաղթեց Չեռնոգորիայի ներկայացուցիչ Գորան Բուլատովիչին եւ եւս մէկ ուղեգիր նուաճեց:

84կգ քաշային կարգում հանդէս եկաւ Դենիս Ֆորովը, որը եւս կարողացաւ գրաւել 3-րդ հորիզոնականը եւ դառնալ Պեկինի օլիմպիական խաղերի մասնակից:

Հայաստանի ներկայացուցիչները կատարեցին իրեն առջեւ դրուած խնդիրը եւ օլիմպիական վարկանիշ ձեռք բերեցին: Մինչ այս ուղեգիր էին նուաճել նաեւ մեր 55 կգ, 60կգ եւ 120կգ քաշային ըմբիշները, ուստի նրանք այս մրցաշարին մասնակցելու իրաւունք չունէին:

Այսպիսով՝ Հայաստանի յունա-հունիզական ոճի հաւաքականը 2008թ. օլիմպիական խաղերում մասնակիցներ կ'ունենայ 6 քաշային կարգերում, ինչը մեծ անակնկալ է եւ փայլուն արդիւնք:

Հայ մարզիկները օլիմպիական 23 վարկանիշ են ձեռք բերել, սպասուած են նաեւ 1-2 «սպիտակ քարտեր» միջազգային օլիմպիական կոմիտէից:

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԵՐՐՈՊԱՅԻ ՄԻՆՉԵՒ 19 ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵԶՐԱՓՈՎԵՑ ԱՂԻՄԱԿԸ

Մինչեւ 19 տարեկանների Հայաստանի պատանեկան հաւաքականն աւարտեց իր անփառունակ ելույթները եւրոպայի առաջնութեան ընտրական մրցաշարի էլիտար փուլում: Աւարտական՝ 3-րդ խաղում էլ մեր պատանիները 2-4 հաշուով պարտութիւն կրեցին մրցաշարի յաղթող սպանացիներին, որոնք մինչ այդ հանդիպումն արդէն նուաճել էին եզրափակիչի ուղեգիրը: Ընդ որում հայ պատանիները խաղը շահուած էին 2-0 հաշուով, սակայն վերջին հինգ շաբաթներին 2 գոլ բաց թողեցին ու պարտուեցին: Միւս խաղում ուկրաինացիները 3-0 հաշուով յաղթեցին թուրքերին եւ խմբում 6 միաւորով զբաղեցրին 2-րդ տեղը: 3-րդ տեղում թուրքերն են, իսկ հայ ֆուտբոլիստներն այդպէս էլ միաւոր չվաստակելով, եզրափակեցին աղիւսակը:

Հայաստանի առաջին մրցակիցն էր Թուրքիայի հաւաքականը: Հայաստանը պարտուեց 2:1 հաշուով: Հայաստանի պատանեկան հաւաքականը իր երկրորդ պարտութիւնը կրեց Ուկրաինայի թէ՛մ 0-1 հաշուով:

**ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՑ ՇԱՐՇՅԱՒ
ՉԵՄՓԻԸՆՁ ԼԻԿԸ**

Մանչեսթըր Եունայթըտ շահեցաւ եւրոպական ակումբներու ֆութպոլի Չեմփիընզ Լիկի բաժակը: Աւարտական մրցումին, «Կարմիր Սատանաներ»ը, չեռ երկարաձգումի փենալթիի հարուածներով պարտութեան մատնեցին Չելսին: Մրցումը աւարտեցաւ 1-1 արդիւնքով (Կիսախաղ՝ 1-1) եւ չեռ երկարաձգութեան արդիւնքը անփոփոխ մնաց: Աւարտական մրցումը կայացաւ Մոսկուայի մէջ աւելի քան 75 հազար մարզասէրներու ներկայութեան:

Palm Springs

**PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԼԱՅՈՂ
ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ**

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից Լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասեմեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, քաբուզի, քեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքմիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

- Վարձման գներն են՝
- Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝ \$ 400
- Long Weekend-ների համար՝ \$ 500
- Մէկ շաբաթուայ համար՝ \$ 675
- Մէկ ամսուայ համար՝ \$ 1450

Մանրամասների համար հեռաձայնել
(818) 246-0125

**ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ**

Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէնտոյլի 280-րդ կայանից

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

**ՎԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑԸ
CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ՎԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԸՐՊԵՆՔ, ԼԱ ԲՐԵՍԵՆԹԱ)
GLOABCAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00**

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝
Փորձառու բժիշկ Արթին Սաղրեանի
Փասատիւնայի մէջ

Ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104
Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

**Հայ Թելեժամը
Կը Վերադառնայ
18ը Ալիքի Վրայ**

Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ, այլ Օրուան 24 ժամերը
Շաբաթը 7 օր անվնար
Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յաւելեալ ալիքներ
Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել
Հայկական Թելեժամ (818) 982-2400

ՇՈՒՐԱԿԱՆՔԻՍ

ՊԱՐԳԵՒ ԴԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆ

Հանգուցեալ ՊԱՐԳԵՒ ԴԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆի մահուան քառասուն քին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 8 Յունիս, 2008, Վէն Նայսի Ս. Պետրոս Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցու մէջ (1723 Sherman Way):

- Սգակիրներ՝ Այրին՝ Վեհանոյշ Պիւլպիւլեան Զաւակները՝ Պերճ եւ Հելեն Պիւլպիւլեան (Քանատա) Սեմ եւ Մարիա Ակիւլեան եւ զաւակները Թամար, Թալին եւ Լուի (Քընէթիքէթ)
- Լիւսի Գոմեախեան եւ որդին՝ Էտի (Քանատա) Սառա Պիւլպիւլեան (Արիզոնա)
- Ճիմ եւ Ալիս Լիւսի եւ զաւակները (Արիզոնա) Վազգէն Պիւլպիւլեան եւ զաւակները (Ապու Տապի) Արտեմ եւ Ճինա Պիւլպիւլեան (Ապու Տապի) Վրէժ եւ Ծաղիկ Պիւլպիւլեան եւ զաւակները Փիեռ եւ Շուշիկ Վայէյօ եւ զաւակը (Ֆրանսա) Վարուժան եւ Անժէլ Պիւլպիւլեան եւ զաւակները Թորոս եւ Իսկուհի Պիւլպիւլեան եւ զաւակները Պերճ եւ Մարօ Կարապետեան եւ դուստրը Գիրգոր եւ Լուսին Ֆատգճեան եւ զաւակները (Սուրիա) Արա եւ Լենա Աբրահամեան եւ զաւակները եւ համայն Պիւլպիւլեան, Ակիւլեան, Ֆատգճեան ընտանիքները

ՇՆՈՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Այսու կու գամ իմ խորին շնորհակալութիւններս յայտնելու բոլոր անոնց որոնք անձամբ, հեռաձայնով, ծաղկեպսակով եւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով իրենց խորագրաց ցաւակցութիւնները յայտնեցին մեր սիրեցեալ ամուսնոյն Պարգեւ Պիւլպիւլեանի մահուան առթիւ, ամօքելով մեր ծանր վիշտը: ՎԵՂԱՆՈՅԾ ԴԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐԳԵՒ ԴԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆի մահուան քառասուն քին առթիւ, իր այրին՝ Տիկին Վեհանոյշ Պիւլպիւլեան հետեւեալ նուիրատուութիւնները կը կատարէ.

Ս. Պետրոս Եկեղեցիին	\$100
«Նոր Օր» թերթին	\$100
«Մասիս» թերթին	\$100

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 for USA
* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel :----- Fax : -----

ԳՐԱԴՈՒՄ ԹՈՒՎԱԿԱՆՆԵՐ

Յունիս 14	Հայրերու Օր
Օգոստոս 10	Հանգստեան օրերին
Սեպտեմբեր 21	«Մասիս» շաբաթաթերթի
Հոկտեմբեր 4	Հայաստանի Անկախութեան Փառասօն
Դեկտեմբեր 31	Հ.Մ.Ս.ի Տարեկան Պարահանդէս
	Նոր Տարուայ Խրախճանք

ԴԵՊԻ ԱՇՏԱՐԱԿ

Շարունակուած էջ 15-էն

Աշտարակը իմաստուններին ծննդավայրը, շէնն էր եղել՝ Ներսէս Աշտարակեցի Կաթողիկոսի, լեզուաբան ու հայագէտ՝ Ղափանցեանի, բանաստեղծ Սմբատ Շահագիրի՝ որի երգի վերածուած «Երագ» բանաստեղծութիւնը հայ քնարերգութեան գոհարներէն է, տիեզերական կենսաբան Սիսակեանի՝ առանց նրա թոյլտուութեան ոչ մի կենդանու կամ տիեզերագնացի չէին թոյլատրում թռչել, Վարդգէս Պետրոսեանի՝ տաղանդաւոր արձակագիր, որը դեռեւս չբացայայտուած դաւադրութեան գոհ էր գնացել, ափսոս այս մեծ հային:

Անցնել Աշտարակից անհնար է չլիշել Ներսէս Աշտարակեցուն, արիացի հայու սրտով տրոփող այդ իմաստուն այրին: Այս կաթողիկոսացած հայը այն հագուազիւտ կրօնական գործիչներէն էր եղել, որ հայոց ազգային ազատագրական շարժումներին գործուն մասնակից էր հանդիսացել: Նա այդ շարժման ուսանական կողմնորոշման աստարտին էր եղել: Ռուսական առաջին արշաւանքի ժամանակ, մեծ օժանդակութիւն էր ցուցաբերել ռուս զօրքին, իսկ 1826 թուականի ռուս-պարսկական պատերազմի ժամանակ, կազմակերպել հայկական կամաւորական խմբեր:

Ներսէսը սպառազէն ձիւթ թամբին, սուրը ձեռքին, անձամբ մասնակցել էր Երեւանի, Էջմիածնի ու Սարտարապատի ազատագրման մարտերին եւ երեւի կրօնական միակ հայ գործիչը որ արժանացել էր զինուորական մարտական պարգեւի՝ Ալեքսանդր Նեւսիլու շքանշանին:

Ներսէսն էր, որ կազմակերպել էր արեւմտեան Հայաստանից հարիւր հազար հայերի ներգաղթը արեւելեան կողմն հայոց աշխարհի ամայացած հողատարածքներ:

Արիական իր ցեղի սրտում նախնիների ազատ երկրի տեսիլքի հուրն էր վառուել, հայոց երկրի այդ հատուածում գաւթողների ուրուականն էր չբուսած եղել: Ներսէսը ձգտել էր Ռուսի հովանաւորութեան տակ վերականգնել հայոց պետութեան ինքնավարութիւնը: Նրա այդ ջանքերը յարուցել էին ցարական իշխանութեան դժգոհանքը, բանակի հրամանատար՝ Պասկեւիչի սաղրանքներով, նրան հեռացրել էին Անդրկովկասից:

1824 թուականին, Թիֆլիսի հոգեւոր առաջնորդ եղած ժամանակ, հիմնադրել էր Ներսէսեան Դպրոցը, որտեղ ուսանել էին ժամանակի հայ նշանաւոր մտաւորականներ: Այն, Էջմիածնի Գէորգեան ու Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանների հետ, ժամանակի հայկական լուսաւորչական կեդրոններն էին հանդիսացել: Նոր ձեռնարկի Լազարեաններ, Ռուսների երկիր գալով, այնտեղ հիմնադրել էին նաեւ առաջին արդիւնաբերական կառույցները, հանդիսանալով սկզբնաւորողները ռուսական ճարտարաւեստի:

Ես, որպէս որսորդ եւ նաեւ ընտանեկան հանգստեան օրերին, քայլել եմ երկրի հանդերով ու լեռներով, պտտել, պտտել Հայաստանի բնակելի եւ ոչ բնակելի վայրերում: Սիրել եմ իմ նախնիների երկիրը, սիրում եմ աշխարհի չափ այդ աշխարհը, առանց քաղաքականութեան շաղատանքի,

առանց այն ժամանակներին կրած բազում տուճաւորութիւնների՝ չխամբող իրադարձութիւնների յուշերով: Երկիրը, նրա հողի ոգու հուրն է իմ սրտում, Տիգրան արքան էր մեզ պոկել արիացիների իր երկրից եւ բերել «ցանել» Մուսա Լեւանյաններին: Հազար տարիներ յետոյ, նրանք հագիւ կարողացան «բուսնել» այնտեղ եւ այն էլ Ֆրանկ ու Սաքսոն ստոր քաղաքագէտների խարդաւանքներով տուին թուրքին, իրենցը որ լինէր, արդեօ՞ք կը տային:

Ափսոս որ չպիտի կարողանամ կարօտի ճամբաներով դարձեալ պտտել Աշտարակի շրջանի աւաններով: Արշակունեաց թագաւորութեան ժամանակ, այն եղել էր նրանց արքաների սեփականութիւնը, հետագայում էլ այդ նախարարութիւնների տիրոջթնները: Լինելով արքայական կալուածք, նրա Ձորափ գիւղում էր եղել Արշակունի թագաւորների դամբարանատեղին: Այն քաղաքին շատ մօտիկ է՝ Ամբերդ գետակի ափին: Յաւերթութեան ճանապարհի ճամբորդ լինելուց յետոյ էլ, հայոց արքաների երկրի սիրոյ լոյսը թեւածել էր հայոց աշխարհում՝ արիական կորով, հայրենեաց ոգի շողելով հայոց աշխարհի վրայ: Այդ ոգին սպաննելու համար, պարսիկները գերեվարել էին հայոց արքաների նշխարքը: Սպարապետը հայոց՝ «Մուշեղ Մամիկոնեան, պատերազմի շեփորներ էր հնչեցրել յանուն իր արքաների ոգու ազատագրմանը եւ տուն էր բերել նրանց նշխարքը ու ոգին նրանց, եւ դարձեալ այն հողին յանձնել Ձորափում: Հայ, գնաց Ձորափ, լցրու նրանց ոգին քու սրտում, ցանիր այն քու մանչերի արտիկներին, թող նրանց հողինբուռմ իրենց արքաների երկրի հողի սարսուռը դողայ:

Աշտարակին շատ մօտիկ է Օշականը: Այնտեղ, երբեմնի մատուռի որմերի տակ է հանգչում լոյսի իմաստուն այրը հայոց՝ Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետը, որտեղ հետագայում եկեղեցի էր կառուցուել: Հայերը Մաշտոց են մկրտել նրան, մ.թ.ա. առաջին հազարամեակի սկզբին Հայաստանում գործածուող «Մաշտու», սուրբ, սրբազան իմաստով: Հայաստանում Մաշտոց էր կոչուել հեթանոսական տօներ, ծէսերի, օրհնութիւնների աղօթքների գիրքը: Քրիստոնէութեան ընդունումից յետոյ էլ, հայոց եկեղեցին նոյն անունով էր կոչել իր ծիսական ու աղօթքների գիրքը: Հայոց աշխարհի վրայ, հայոց սրտերին ու մտքերին լոյս է ցանել նա, եւ ոչ թէ մի օտարածին ուրիշը: Նա էր իր մօրաքրոջ տղայ՝ սրբացած Վարդանի հոգում վառել իր աշխարհի լոյսը, որը, յանուն իր երկրի ազատ պաշտամունքի կամքի ու երկրում ազգային ոգու փոթորկման, պատերազմի էր գնացել պարսիկի դէմ, մարտի դաշտում գոհուել՝ ուրիշ 1036 դիւցազունների հետ, որոնք բոլորը Վարդաններ էին կոչուել, ինչպէս այդ օրերին՝ նոր ժամանակների հայ դիւցազն Դինքին են հարիւր հազարներ «Բոլորս Դինք ենք կոչել: Քանի անգամներ լոյս եմ վառել նրա անմահութեան լոյսին, որից նաեւ իմ սրտում էլ էր լոյս կաթել: Նրա կողքին իրեն հսկում է Ամատունի Վահանը, որին պատիւ էր շնորհուել լուստա վարդապետին իր կալուածքում յաւերթա՞ցնելու:

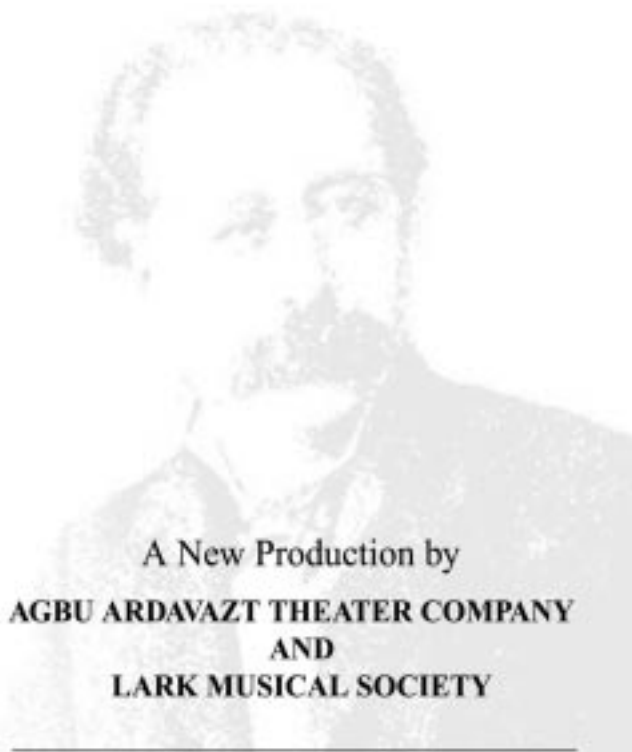
AGBU

LARK MUSICAL SOCIETY

Zemiré

Չ Է Մ Ի Ր Է

A New Production by
AGBU ARDAVAZT THEATER COMPANY
AND
LARK MUSICAL SOCIETY

Dikran Tchouhadjian

ZEMIRÉ

Opera Semiseria in Four Acts

Stage Director:
KRIKOR SATAMIAN

Music Director:
VATSCHE BARSOUMIAN

A large cast of singers, actors, chorus,
orchestra and supernumeraries.

Friday
May 30, 2008, 8:00 pm
Saturday
May 31, 2008, 8:00 pm
Sunday
June 1, 2008, 3:30 pm

Pasadena Civic Auditorium
300 East Green Street
Pasadena, CA

